

מוצרים שיש לבערם ומוצרים שיש למוכרם בערב פסח

הקדמה

במהלך הניקיונות לחג הפסח, אנו מוצאים את עצמנו עומדים מול מוצרים רבים שאין עליהם הכשר לפסח, ואין אנו יודעים האם מותר להשהותם בבית ולאוכלם אחר הפסח, או שיש עלינו חובה לבערם או לזרוקם לאשפה. כדי לברר סוגיה זו, יש לענות על שתי שאלות:

1. האם על תערובת חמץ יש רק איסור אכילה, או גם איסור 'בל יראה ובל ימצא'.
2. האם מכירת חמץ לגוי פותרת את הבעיה, או שיש מוצרים שנהגו שלא למוכרם לגוי.

א. תערובת חמץ האסורה בפסח

במשנה במסכת פסחים¹ מובא:

ואלו עוברין בפסח: כותח הבבלי, ושכר המדי, וחומץ האדומי, וזיתום המצרי, וזומן של צבעים, ועמילן של טבחים, וקולן של סופרים. רבי אליעזר אומר: אף תכשיטי נשים. זה הכלל: כל שהוא ממין דגן - הרי זה עובר בפסח. הרי אלו באזהרה, ואין בהן משום כרת.

בגמרא² מבואר שבמאכלים אלו מעורב מעט חמץ, שגם אם אדם יאכל את המאכל בזמן של כדי אכילת פרס, לא יאכל שיעור כזית חמץ.

בפירוש המילה 'עוברין' נחלקו הראשונים:

דעת רש"י³, שעוברין על איסור בל יראה ובל ימצא. ר"ת⁴ מקשה על רש"י, מניין לו שבהשארת תערובת שאין בה כזית חמץ בכדי אכילת פרס, עובר על בל יראה ובל ימצא? לשיטת ר"ת, אין איסור בל יראה ובל ימצא בתערובת שאין בה כזית דגן בכדי אכילת פרס, אלא יש בה רק איסור אכילה. כוונת המשנה באומרה 'ואלו עוברין', שמאכלים אלו עוברים מעל השולחן, כדי שלא יבוא לאוכלם.

מדברי ר"ת מבואר שבתערובת חמץ שאין בה כזית דגן בכדי אכילת פרס, אין עוברים על

1. פסחים מב ע"א.

2. פסחים מד ע"א.

3. רש"י, ד"ה ואלו עוברין.

4. תוס', פסחים שם, ד"ה ואלו עוברין.

בל יראה ובל ימצא מהתורה. אמנם אין מבואר האם יש איסור בל יראה ובל ימצא מדרבנן, אך הרשב"ם⁵ ועוד ראשונים⁶ ביארו שאפילו איסור דרבנן אין כאן. הר"ן⁷ סובר כשיטת רש"י, ש'עוברין' משמעותו חיוב ביעור, כדי לא לעבור על בל יראה ובל ימצא; אולם לשיטתו, חיוב הביעור אינו מהתורה אלא מדרבנן. הרמב"ם⁸ פוסק שעל תערובת חמץ עוברים משום בל יראה ובל ימצא. נראה שהוא סובר כשיטת רש"י, אך לא מבואר בדבריו אם מדובר רק על תערובת שיש בה כזית חמץ בכדי אכילת פרס או גם על תערובת שיש בה פחות מזה, כשיטת רש"י. ה'מגיד משנה'⁹ ביאר בשיטת הרמב"ם, שכשם שלדעת הרמב"ם¹⁰ עובר על לאו רק אם אוכל תערובת חמץ שיש בה שיעור של כזית דגן בכדי אכילת פרס, כך גם על איסור בל יראה ובל ימצא עובר רק אם יש שיעור של כזית דגן בכדי אכילת פרס. בהמשך, מביא ה'מגיד משנה' דעה נוספת, של רבי משה הכהן, שדעת הרמב"ם היא שעובר על בל יראה ובל ימצא גם בתערובת שיש בה פחות מכזית בכדי אכילת פרס. כך הסביר גם ה'כסף משנה'¹¹ את דעת הרמב"ם.

טעם החילוק בין איסור אכילה לבין איסור בל יראה ובל ימצא: הרי סוף סוף בתערובת הנמצאת לפנינו יש כזית חמץ, אלא שהוא מעורב בכמה 'זיתים', ומשום כך לא התחייב באיסור אכילה, כיוון שהאכילה המחייבת היא רק שיעור של כזית דגן בכדי אכילת פרס. לעומת זאת, כשיש כזית דגן, אפילו הוא מעורב בכמה 'זיתים', עובר על איסור בל יראה ובל ימצא, כיוון שאיסור זה אינו תלוי באכילה אלא בעצם הימצאותו של חמץ. השו"ע¹² מביא את לשון הרמב"ם:

תערובת חמץ עוברים עליו משום בל יראה ובל ימצא, כגון המורייס וכותח הבבלי ושכר המדי וכל כיוצא באלו מדברים הנאכלים.

הט"ז¹³ והגר"א¹⁴ מפרשים שעוברים בבל יראה בכל תערובת שיש בה כזית חמץ, אף אם אינו נאכל בכדי אכילת פרס. כנגדם, דעת ה'מגן אברהם'¹⁵ שיש לפסוק כדעת ה'מגיד משנה', שאין עוברים בבל יראה, אלא על תערובת שיש בה כזית דגן בכדי אכילת פרס, ושעוברים על אכילתו בלאו. המשנ"ב¹⁶ הכריע לחומרא, כדעת הגר"א והט"ז.

5. רשב"ם, מובא במרדכי על פסחים סימן תקצה.
6. כך משמע גם מהתוס', פסחים כא ב, ד"ה רבי יהודה.
7. ר"ן, פסחים דף יג ע"א בדפי הרי"ף, ד"ה ולפיכך.
8. רמב"ם, הלכות חמץ ומצה פ"ד ה"ח.
9. מגיד משנה לרמב"ם, הלכות חמץ ומצה פ"א ה"ו, ד"ה אין חייבין.
10. רמב"ם, הלכות חמץ ומצה פ"א ה"ו.
11. מגיד משנה, שם.
12. שו"ע, או"ח סי' תמב סעי' א.
13. ט"ז, לשו"ע שם ס"ק א.
14. ביאור הגר"א, שם, ד"ה ועוברים עליו.
15. מג"א, לשו"ע שם ס"ק א.
16. משנ"ב, שם ס"ק א.

ב. תערובות שיש בהם שישים כנגד החמץ

בסוגיה זו נעסוק בתערובת שהחמץ נתערב בה **קודם** הפסח. ידוע שחמץ בפסח אוסר תערובתו אפילו במשהו¹⁷. כל זה דווקא שהתערב החמץ בתערובת המותרת בפסח, אך אם התערב קודם הפסח, נחלקו הראשונים האם בפסח החמץ חוזר וניעור ואוסר במשהו, או כיוון שכבר התבטל לפני החג, אינו חוזר וניעור, והתערובת מותרת.

דעת הרא"ש¹⁸ שיש להקל בכך, וכאשר החמץ התערבב קודם הפסח, אם יש שישים כנגד החמץ, התערובת מותרת באכילה בפסח, משום שהחמץ אינו חוזר וניעור. דעת הרמב"ם¹⁹ שיש להחמיר, ואף אם נתערב קודם הפסח, והיה שישים בתערובת כנגד החמץ, אסור לאכול את התערובת בפסח, משום שהחמץ חוזר וניעור ואוסר אפילו במשהו.

ב'תרומת הדשן'²⁰ נכתב שהמנהג הוא להתיר תערובת של לח בלח שנתבטל קודם הפסח ואין החמץ חוזר וניעור בפסח; אך תערובות של יבש ביבש או יבש בלח, כל שהיבש ניכר²¹, מחמירים כדעת הרמב"ם והחמץ חוזר וניעור.

השו"ע²² פסק בסתמא כדעת הרא"ש, והביא את דעת הרמב"ם בתור 'יש חולקים'. לפי כללי הפסיקה שבידינו, נוקטים כ'סתם', ולמעשה פוסקים כדעת הרא"ש²³. הרמ"א כתב שהמנהג כדעת 'תרומת הדשן', ובתערובת לח בלח אין החמץ חוזר וניעור; אך בתערובת יבש ביבש או יבש בלח - חוזר וניעור בפסח, ואסור אפילו במשהו.

לדעת הרמ"א, תערובת שאינה לח בלח, כיוון שהיא אסורה באכילה מדרבנן, אסור מדרבנן להשהותה ויש לבערה לפני פסח²⁴.

לסיכום, יש מוצרים רבים שחלק ממרכיביהם מופקים מחמץ. פעמים ששיעור החמץ הוא אחד משישים ופעמים ששיעור החמץ הוא יותר מכך. לדעת פוסקים רבים בדעת השו"ע, בתערובת שהחמץ בה לא בטל בשישים, יש איסור בל יראה ובל ימצא²⁵, ואסור להשהותה בפסח. תערובת שהחמץ בה בטל בשישים מותרת באכילה.

לדעת הרמ"א, יש לחלק בין תערובת של לח בלח לבין תערובת של יבש ביבש: בתערובת לח בלח, הדין כדעת השו"ע, ובמקרה שהחמץ בטל בשישים, מותרת התערובת גם באכילה. אם אין החמץ בטל בשישים, יש לבער את התערובת מדרבנן, ואם

17. שו"ע, סי' תמז סעי' א.

18. רא"ש, פסחים פ"ב אות ה.

19. רמב"ם, הלכות חמץ ומצה פ"ד הי"ב.

20. תה"ד, ח"א סימן קיד.

21. משנ"ב, סי' תמז ס"ק לג.

22. שו"ע, סי' תמז סעי' ד.

23. כף החיים, שם ס"ק עח.

24. משנ"ב, סי' תמב ס"ק א.

25. מדאורייתא יש איסור רק אם יש כזית דגן בתערובת. חכמים אסרו אף בפחות מזה, ובלבד שאינו בטל בשישים, שאז אין איסור.

יש כזית דגן בתערובת, יש לבערה מהתורה. בתערובת יבש ביבש או יבש בלח, אפילו אם יש שישים כנגד החמץ, יש לבער את התערובת מדרבנן ואין להשהותה בפסח.

ג. מכירת חמץ

בפרק הקודם למדנו אלו תערובות מותר להשהות בבית בפסח ואין צורך לבערן, ואלו תערובות אסור להשהות בבית בפסח, ויש צורך לבערן לפני החג.

בפרק זה נעסוק בשאלה, האם מכירת מוצרים שיש בהם תערובת חמץ לגוי, פותרת את הבעיה, או שמא יש מוצרים שהמכירה אינה מועילה בהם וחייבים דווקא לבערם.

לא נעסוק בפרק זה בהרחבה בכל השתלשלות מכירת החמץ לאורך הדורות, אלא נזכיר זאת בקצרה בלבד.

מכירת החמץ לגוי התחילה להיות נפוצה לפני כארבע מאות שנה, כאשר יהודים באירופה התחילו להתפרנס מייצור יין שרף (שהוא חמץ גמור), וביעורו בערב פסח היה גורם הפסד גדול מאוד עבורם. הפתרון היה במכירת החביות לגוי (ומקורו כבר בתוספתא²⁶). כיוון שפעמים רבות נעשתה המכירה שלא כהוגן, נהגו רבני ישראל לפקח על המכירה והיא נעשתה על ידם. לאחר שהמכירה התמסדה ונעשתה באופן מסודר, הצטרפו למכירת הסוחרים גם אנשים פרטיים.

יש מהפוסקים²⁷ שטענו נגד המכירה מפני שהיא נעשית בהערמה, שהרי אחר הפסח כל החמץ חוזר לרשותו של היהודי, מה עוד שהיום נהוג שהגוי הרוכש את החמץ, כלל אינו משלם סכום מלא עבור החמץ. אולם רוב הפוסקים²⁸ כתבו שיש לסמוך על המכירה, ואין לפקפק אחריה כלל.

למעשה מעיקר הדין, יהודי הרוצה לסמוך על המכירה רשאי, אפילו כאשר מדובר בחמץ גמור. אף על פי כן, בקהילות רבות נהגו שאנשים פרטיים מוכרים במכירת החמץ רק מוצרי מזון ותרופות עם טעם, שיש חשש שמא **מעורב** בהם חמץ, וכן מוצרים שיש בהם חמץ ודאי, אך שיעורו בכלל התערובת קטן מ'כזית'²⁹. אולם חמץ גמור (כדוגמת אטריות, כדורי פלאפל שמעורב בהם חמץ וכדומה) נהגו שלא למכור כיוון שאין מדובר בהפסד מרובה.

26. למעוניינים בהרחבה, מומלץ לעיין במאמרו של הרב זווין על השתלשלות מכירת החמץ בספרו המועדים בהלכה, חלק ב עמ' רצד.

27. בעל 'תבואת שור' על פסחים; הב"ח (סי' תמח) כתב שיש לסמוך על המכירה רק בשעת הדחק כשיש הפסד מרובה; הגר"א (ב'מעשה רב' אות, סידור הגר"א סי' קפ-קפא), כתב 'שלא למכור שום דבר חמץ כי אם מכירה עולמית. אחר הפסח אין ליקח מן השוק מה שאופין מקמח של ישראל ומשמרים וי"ש ושכר של ישראל כי המכירה גרוע'.

28. נודע ביהודה, קמא סי' ח; חתם סופר, או"ח סי' סב, סי' קיג; שדי חמד, ח"ח סי' ט; שו"ת אגרות משה, או"ח ב סי' צא; משנה ברורה, סי' תמח; ועוד רבים.

29. באופן זה פעמים שהחמץ בטל לגמרי ופעמים שהחמץ אינו בטל, אבל אסור להשהותו אלא מדרבנן. לכן ניתן להקל ולסמוך לכתחילה על המכירה.

בעלי צרכניות וכדומה, ששריפת החמץ הגמור עבורם היא באמת הפסד גדול, נהגו לסמוך על המכירה בלי שום חשש. כמובן שאדם פרטי שיש לו הפסד מרובה בביעור החמץ יכול גם כן למכור את החמץ לגוי ואינו צריך לשורפו.

סיכום

בפרק הראשון ראינו שלדעת פוסקים רבים אסרה **התורה** חמץ בבל יראה ובבל ימצא אפילו בתערובת ששיעור החמץ בה קטן מכזית בכדי אכילת פרס, ובלבד שבכלל התערובת שבכלי יש שיעור של כזית דגן³⁰. בשל כך, אין להשהות בבית מוצרים כאלו בפסח, אלא יש לבערם. כל זאת נכון כאשר לא נעשית מכירת חמץ. אולם אם בעל הבית מוכר את החמץ שלו לגוי, מעיקר הדין ניתן לאחסן מוצרים אלו במקום מוגדר וסגור, ולא להשתמש בהם במהלך הפסח. כפי שראינו, רבים נהגו להחמיר ולא לסמוך על המכירה, במוצרים ששיעור החמץ המעורב בהם הוא כזית, שכן לפוסקים רבים, במוצרים אלו איסור בל יראה ובל ימצא הוא מהתורה³¹.

בפרק הבא נביא רשימת מוצרים השכיחים בבית, ונברר האם על פי **המנהג** אפשר למכור מוצרים אלו או שעדיף לבערם ולא לסמוך על המכירה.

הקדמה לרשימת המוצרים

בטרם נביא את רשימת המוצרים, חשוב לציין שמוצרים שבהם לא נמצא חמץ אך אין עליהם הכשר לפסח, אף שאין צורך לבערם או למכרם, מכל מקום **אין להשתמש בהם** בפסח בשל שתי סיבות: 1. ספק שמא התערבב בהם חמץ בזמן השימוש בהם. 2. גם אם ברור שאין במוצר חמץ, מכל מקום הוא הוכן בכלים שלא הוכשרו לפסח.

יש לשים לב שיש מוצרים שברכיביהם אין כלל חמץ, אבל בגלל אופן השימוש בהם בבית, יש חשש גדול שנתערב בהם חמץ ויש למכרם בפסח. לדוגמא, ממרח שוקולד, שפעמים רבות נופלים לתוכו פירורי לחם.

מקובל לומר שכל מוצר שכתוב עליו 'ללא גלוטן' אינו מכיל חמץ. אך אין זה נכון! גלוטן הוא סוג של חלבון הנמצא בחיטה או בדגנים אחרים. למרות שבדרך של עיבוד תעשייתי ניתן להוציא את הגלוטן, המוצר נשאר חמץ גמור. דוגמא לכך היא שמקובל לחשוב שמשום ששיבולת שועל אינה מכילה גלוטן, אין היא חמץ (ובאמת שיבולת השועל מכילה גלוטן בכמות קטנה מאוד) וכמובן שאין זה נכון, שכן, אם יהיו שיבולת שועל

30. אם כל התערובת מכילה כמות חמץ קטנה מכזית, יש איסור בל יראה ובל ימצא מדרבנן, מלבד תערובת שהחמץ בטל בה לגמרי.

31. כפי שראינו בפרק הראשון, דעת המ"א להכריע כדעות המקלות, שעובר על איסור בל יראה ובל ימצא מהתורה, רק כאשר שיעור החמץ הוא כזית בכדי אכילת פרס.

במים 18 דק' היא תהפך לחמץ גמור, שהרי היא מחמשת מיני דגן; (ולכן אופים מצות משיבולת שועל, ויוצאים בהם ידי חובת אכילת מצה בליל ראשון של פסח).³²

רשימת מוצרים³³

המוצרים ברשימה זו מחולקים לשלושה סוגים :

1. מוצרים שאין בהם כל חשש חמץ, ואין צורך אפילו למכורם אלא רק להצניעם, כיוון שאין עליהם הכשר לפסח. 2. מוצרים שיש בהם תערובת חמץ או חשש לתערובת, ואיסורם מדרבנן. מוצרים אלו ניתן למכור ולסמוך על המכירה, גם לדעות המחמירות שבמכירה אין לכלול מוצרים שהם חמץ גמור (שיש כזית דגן בתערובת). 3. מוצרים שיש בהם חמץ גמור ושיעור החמץ עולה על כזית. מוצרים אלו מותר לכתחילה למכור ולסמוך על המכירה, אך רבים נהגו לזרוקם.

הערה: על מוצרים רבים נכתב שיש למכורם לגוי משום שהם מכילים תמציות. תמציות יכולות להיות חמץ גמור, הואיל והם תערובת של חומרים כימיים, טבעיים, מן החי ומן הצומח וכדומה. רוב התערובות הללו מכילות גם אלכוהול המופק מדגן.

שם המוצר	מה לעשות בו?	הסבר
אבקת אפייה	למכור	בדרך כלל אין בעיה של חמץ כיוון שעשויה מעמילן תירס, אך יש גם אבקות שעשויות מעמילן חיטה, לכן ראוי למכור, אך בוודאי שלא לבער
אבקת מרק	למכור	בחלק מאבקות המרק מעורב קמח, אך אינו עולה על שיעור כזית, ואיסורו רק מדרבנן
אבקת סוכר	להצניע	לא מכילה חמץ
אורז	להצניע - לאשכנזים	אורז הוא קטנית ולא חמץ
אטריות	ראוי לבער	חמץ גמור
אינסטנט פודינג	למכור	עלול להכיל עמילן חיטה ותמציות המופקות מחמץ
ג'לי	למכור	יכול להכיל מלח לימון, וייתכן שיוצר מעמילן חיטה
במבה	להצניע	לא מכיל חמץ
גביעי גלידה	ראוי לבער	חמץ גמור
גלידות	גלידות המכילות עוגיות וכדומה, ראוי לבערן. גלידות שאינן מכילות עוגיות, יש למכורן.	בגלידות יש מלח לימון, וייתכן שהופק מחמץ, וכן יש תמציות טעם שיש בהם אלכוהול שהופק מחמץ.

32. הערת עורך י"פ: אמנם אין זה פשוט כלל ועיקר שיוצאים ידי חובת מצה אם זו עשויה משיבולת שועל, ראה במאמר הרב אברהם סוחובולסקי (בגיליון זה), ומו"ר הרה"ג יעקב אריאל שליט"א פסק שחולי 'צליאק' ('כרסת') יאכלו מצה משיבולת שועל אך לא יברכו עליה 'על אכילת מצה'.

33. כל המוצרים שכתוב שאין צורך למכורם, יש להניחם במקום מוצנע, כדי שבני הבית לא יתבלבלו ויבואו לאכול מהם בפסח.

שם המוצר	מה לעשות בו?	הסבר
גרנולה	ראוי לבער	חמץ גמור
גרעינים ופיצוחים	לא קלויים - יש להצניעם. קלויים - למכור	ברוב הפעמים הקלייה נעשית בתערובת של מים וקמח תפוז"א, ולעתים משתמשים בקמח חיטה. כיוון שמדובר בספק, ניתן לכתחילה לסמוך על המכירה גם למחמירים שלא למכור חמץ גמור
גרעיני חיטה (גריסים, בורגול)	ראוי לבער	חמץ גמור. במהלך הייצור, המוצר בא במגע עם מים
דאורדורנט	מותר לשימוש בפסח גם בלא הכשר	גם אם מעורב חמץ, הוא נפסל ממאכל כלב
דבש	להצניע	לא מכיל חמץ. בכל מקרה אין להשתמש בפסח בלא הכשר, משום שהרשת שעליה בונות הדבורים את חלות הדבש יכולה להכיל חמץ, מאחר שהיא משוחזרת מדוג משומש שמעורבת בו פסולת רבה
דגים טריים	כשרים לפסח	
דגים קפואים	להצניע	לספיגת המים בדג משתמשים בדרך כלל בסודיום פוספט שאינו בעייתי. לעתים מוסיפים עמילנים, אך אין זו מציאות שכיחה
שימורי גפילטע-פיש, רולדות קפואות של גפילטע-פיש	אם כתוב על המוצר שהוא מכיל קמח, ראוי לבער	פעמים ששימורי גפילטע- פיש מכילים קמח חיטה, אך פעמים רבות הם מכילים קמח תפוז"א ואינם חמץ כלל.
דייסת קורנפלור	ראוי למכור	בדרך כלל אינה מכילה חמץ (לעיתים נדירות יכולה להכיל גם עמילן חיטה)
ויטמינים	למכור	בכל סוגי הויטמינים יש אפשרות לחמץ ממש. הבעיה שאין כתוב עליהם כל מה שהם מכילים
וויסקי	ראוי לבער. במקום הפסד מרובה ניתן להקל ולמכור	עשוי מחמץ גמור. הערה: יש סוגי משקאות, לדוגמא JACK DANIELS, שמקובל לחשוב בציבור שהוא וויסקי, אולם הוא אינו וויסקי, ומפיקים אותו מקטניות,
חומץ סינטטי	להצניע	אינו מכיל חמץ
חומצת לימון	למכור	ייתכן שהופקה מחמץ
חד פעמי - מפות ניילון, ניירות פרגמנט לאפיה, מנג'טים, ניירות עטיפה למדפים	מותר להשתמש בפסח	אין כלל חמץ
חרדל	למכור	מכיל סובין (קליפת הדגן). בדרך כלל מכיל עמילנים בתור מייצבים, שייתכן שהופקו מחיטה; אך אין בקופסה כזית דגן
חומרי ניקיון	מוותרים להשתמש בפסח	בדרך כלל אין חמץ, וגם אם יש, אין הוא ראוי למאכל כלב

שם המוצר	מה לעשות בו?	הסבר
טחינה	להצניע - לאשכנזים	הטחינה עשויה משומשום טחון. השומשום הוא קטנית ולא חמץ
יין מתוצרת הארץ	להצניע	אינו מכיל חמץ
כוסמת	להצניע	אינה חמץ אלא קטנית (רבים מתבלבלים בין מה שקרוי היום כוסמין - והוא מחמשת מיני דגן, לבין מה שקרוי כוסמת - והיא קטנית).
כלים חד פעמיים מפלסטיק	מותר להשתמש בפסח	אינם מכילים חמץ
כלים חד פעמיים מקרטון או מנייר	ראוי לא להשתמש אם אין הכשר לפסח	לפעמים שמים על הקרטון עמילן, וקשה לדעת ממה הפיקו את העמילן
כמון	למכור	ייתכן מאוד שמעורב בו חמץ
מיוז	למכור	מכיל חרדל
מיץ לימון	למכור	יש מיץ לימון המעורבב במלח לימון, וייתכן שהופק מחמץ
ליקר	למכור	יכול להכיל אלכוהול ומייצבים מחמץ
מים	כשרים לפסח	
מרגרינה בלא טעם	להצניע- לאשכנזים	מכיל קטניות. יש מרגרינות בטעמים, כמו מרגרינה בטעם חמאה, שיש בהם תמציות שייתכן שהופקו מחמץ, לכן מרגרינה בטעם, יש למכור
משקאות דיאט	להצניע	משתמשים בממתק מלאכותי הנקרא אספרייטים, המופק מקטניות
משקאות חריפים	וויסקי, בירה, וודקה, - חמץ וגמור ראוי לבערם. שאר משקאות חריפים - יש למכור	שאר המשקאות החריפים מכילים תמציות ואלכוהול שייתכן שהופקו מחמץ
נייר כסף, תבניות אלומיניום וכדומה	אינם צריכים הכשר מיוחד לפסח	צריך הכשר במהלך כל השנה משום שבייצור האלומיניום משתמשים בשמן, ופעמים משתמשים בשמן TALLOW, שהוא שמן מן החי שאינו כשר
סוכר	להצניע	אינו מכיל חמץ. ביצור הסוכר מסלק סוכר (אירופה), יצרנים רבים משתמשים בחומר המכיל קטניות
סוכר וניל	למכור	לפעמים יש עמילן, ותמצית הווניל עלולה להכיל אלכוהול שהופק מחמץ
סולת	למכור	יש חשש שמים מעורבים בתהליך הייצור
סילאן	למכור	עלול להכיל תמציות ועמילנים המופקים מחמץ. בסילאן טבעי לא אמורה להיות בעיה, אבל בסילאן המיוצר בארץ, פעמים רבות מערבים תמציות ועמילנים
עופות לא מעובדים	להצניע.	כיוון שהעוף ניזון מתערובת חמץ יש חשש רחוק מאוד שיימצא חמץ בעוף.
פודינג	למכור	עלול להכיל עמילן חיטה ותמציות המופקות מחמץ

שם המוצר	מה לעשות בו?	הסבר
פירות יבשים	למכור	יש המשתמשים בעמילנים לספיגת לחות בתהליך הייצור. יש המוסיפים תמציות. בפירות יבשים מסוכרים יש תמציות, והחשש לחמץ גבוה יותר. בכל מקרה אפשר לסמוך על המכירה
פריכיות אורז	אם יש רק אורז בלי תוספת של תערובת מחמשת מיני דגן, יש להצניע	
פריכיות מחמשת מיני דגן	ראוי לבער	בתהליך הייצור יש מגע עם מים, ומוצר מחמשת מיני דגן מחמיץ
צ'יפס טבעי	להצניע	אינו מכיל חמץ
צ'יקו	להצניע	אינו מכיל חמץ
קופסאות שימורים	למכור	רוב קופסאות השימורים מכילות מלח לימון ותמציות טעם. יש קופסאות המכילות חומץ שעלול להיות מיוצר מחמץ
קורנפלקס	ראוי לבער (קורנפלקס של חברת B&D אינו מכיל חמץ)	מכיל לתת שעורה
קטשופ	למכור	מכיל חומץ ותמציות העלולות להכיל חמץ
קטניות	אשכנזים - להצניע	
קינואה	אשכנזים - להצניע ספרדים - מותר באכילה	צמח הקינואה, יש אומרים שהוא סוג של קטנית
קמח	למכור	החיטה עוברת התזה של מים. היא אינה עוברת השרייה ואין ניכרים בה סימני חימוץ
קפה טהור (נמס, שחור)	להצניע	אינו מכיל חמץ
קפה עם טעמים (וניל, מקופלת וכד')	למכור	מכיל תמציות טעם
קקאו טהור	להצניע	אינו מכיל חמץ
רוטב סויה	למכור	לפעמים מכיל גלוטן, אך אין כזית דגן בכל התערובת הערה - ברוטב סויה אמיתי משתמשים בחיטה והוא חמץ גמור, לכן ראוי לבערו
רום	למכור	מכיל תמציות המופקות מחמץ
ריבה	למכור	מכיל תמציות, עמילנים וחומרים אחרים שעלולים להיות חמץ
ריץ'	להצניע	אינו מכיל חמץ אלא קטניות
שוקולד (בלי תוספות של עוגיות וכדומה)	למכור	עלול להכיל תמציות המופקות מחמץ

שם המוצר	מה לעשות בו?	הסבר
אבקה להכנת שוקו	למכור	מכיל תמציות ולפעמים גם עמילנים המופקים מחמץ
קוואקר	ראוי לבער	חמץ. משתמשים במים כדי לרכך את הגרגיר לפני הרידוד
שמרים	למכור	שמרים הם פטריות חד תאיות ואינן חמץ, אך לעתים קרובות הם מכילים מלח לימון, ופעמים גם אלכוהול.
שלווה	למכור	בתהליך הייצור בדרך כלל אין מעורבים מים, אך לפעמים מוסיפים מים כדי לזרז את ההתנפחות
שקדי מרק	ראוי לבער	חמץ גמור
תמצית טעם	למכור	ביצור תמצית משתמשים בדרך כלל באלכוהול שעלול להיות מחמץ
תה	תה רגיל יש להצניע, תה בטעמים יש למכור	תה בטעמים מכיל תמציות שעלולות להיות מחמץ
תמצית וניל	למכור	מכיל תמציות העלולות להכיל חמץ
תרופות	למכור	יש תרופות המכילות חמץ גמור ולכן ראוי למוכרם.

